

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
dopolnjen.

Uredništvo je v Ljubljani,
Frančiškanska ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Inserati: Enostopna peti-
vestica 60 vin., pogojen
prostor 1 K; razglasi in
poslano vrstica po 1 K;
večkratne objave po do-
govoru primeren popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno - demokratične stranke.

Posamezna šte. stane
40 vianjev.

Naročnina: 10 pošt ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto 72 K, za pol
leta 36 K, za mesec 6 K.
Za Nemčijo celo leto 77 K
za ostalo tujino in Ameriko
84 K. — Reklamacije za
list so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani,
Frančiškanska ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

Kdo hujska?

Zahtevali smo točnega pojasnila
o koroški zadevi. Zahtevali smo to
odločno in neizprosnost, ker smo se
zavedali, v kakšni nevarnosti je slo-
venska zemlja, ona slovenska zem-
lja, za koje osvobodjenje smo se
vedno zavzemali. Zavedali smo se
nevarnosti, ki nam preti vsled zgre-
šenih korakov poklicanih faktorjev,
zavedali smo se nujne potrebe, da
se razmere energično sanirajo, da
ne bo vsled notranje nemoči postal
slovenski narod zopet plen v tujih
rokah. Vemo, da preži na nas še
vedno nenasitni italijanski imperia-
lizem in nasilni nemški nacionalizem.
Hoteli smo, da se zlo takoj iztrebi,
da se poišče krivce in napravi red.
Mislili smo, da je to poglavitna naša
potreba v tem nevarnem trenutku.
Saj vemo, kakšne posledice je imel
že sedaj za nas koroški polom. In
vemo, da smo polom v pretežni me-
ri sami zagrešili.

Poklicani faktorji pa niso tega
mnenja. Prikrivajo resnico, in proti
nam, ki zahtevamo radikalno sana-
cijo v interesu naroda, v interesu
njegovega obstoja in njegove bodo-
čnosti, postopajo z najhujšimi sred-
stvi, plenijo neusmiljeno naš časopis.
Včeraj so nam kratkoma prekri-
žali cel uvodnik z naslovi vred. Se
naslovi so jim nevarni. Ali mislijo,
da so s tem rešili domovino? Res-
nica mora na dan. Le od tega je od-
visno, da prebijemo srečno težki
trenutek in da uspešno zavarujemo
našo bodočnost.

Ta naša zahteva ni gospodom po
godu. Naravno. Pa ne bomo zato
odjenjali. Nasprotno.

Vzporedno s konfiskacijami se
dela sedaj na to, da bi se zvalilo
krivdo, za klavno obnašanje slo-
venskih volakov na nas. Star zis-
tem, poznana metoda!

Ne pove se direktno to, po
ovinkih, po zjezintim zavijanjem
se hoče prepričati javnost, da hujs-
kamo ljudi, da nečemo videti najvi-
talnejše potrebe nevarnega trenu-
ka. Včerajšnji »Narod« kar mrgoli
teh očitkov, in očitna je njegova
želja, da bi se moralo, ako bi se svet
sukal po njegovem, kratkoma obe-
siti vse socialiste. »Narod« besni že
nekaj časa sem. »Gavge« so njegov
politični program. Z ljudmi take
mentalitete gotovo ne bomo prišli
daleč.

Mi hujskamo? Vprašali bi ga, da
naj nam pove, kdaj smo mi s pisano
ali govorno besedo rekli ljudstvu,
da ne sme izpolnjevati svoje držav-
ljanske pravice, da se ne sme zave-
dati tega, kar je nujno potrebno, da
se ohranimo pri življenju. Naj nam
navede slučaj, naj dokaže. Govorite,
govorite!

Kdo hujska? Mi ali vi? Ali se ne
spominjate svojih govorov in svojih
čankov v dobi, ko nismo mi niko-
gar napadali, marveč mirno razvi-
jali naše strankino delo? Saj je
stvar enega meseca! Takrat ste

dali vaši politiki drug pravec iz
zelo prozornih vzrokov. Ali naj jih
navedemo? Ali niste takrat stre-
mili za tem, da dobite s pomočjo
centralnih faktorjev vso oblast v
Sloveniji v svoje roke, in most k
temu naj bi tvoril baš boj proti nam,
kar naj bi spremenilo konstelacijo
strank na Slovenskem, in s tem dalo
povoda zaželjeni izpremembi?

Ne bodimo tako kratkega spo-
mina...

Ali ste pa mislili eni in drugi, li-
beralci in klerikalci, da se bomo pu-
stili mirno napadati na shodih in v
listih, ne da bi reagirali? ...

Ste pač politiki svoje vrste. In
pa: nedostatke opazamo povsod. Ali
smo vse slovensko ljudstvo? Take
moči nam niste nikoli priznali.

Če kdo hujska, hujskate vi, ne
mi. Hujskali ste železničarje in žu-
gali s stavko ... do 3. aprila, hujs-
kate tudi sedaj, ko bi bilo vendar
treba trdne složne volje, zdravega
razuma, mirne krvi.

Ne bomo sledili vaši nezmisljeni
gonji. Slovenskemu ljudstvu pripo-
ročamo v imenu njegove sakro-
santne stvari, da naj se ne pusti be-
gati od hujskačev, naj ostane mirno,
naj skuša složno obvladati situa-
cijo, naj pokaže, da je politično
zrelo! Politiko mržnje in »gavge« naj
prepušča drugim. Obračun itak
pride.

Od poklicanih faktorjev pa za-
htevamo, da iztrebijo krivdo, da od-
govore na naša vprašanja, ki so
vprašanja slovenske javnosti.

Kle naj iščemo krivce?

Naj se razmere sanirajo in naj
bo red!

Prizadete stranke pa naj ne mi-
slijo, da se bodo zvlačno otresli ne-
ljubih posledic.

Nehajte hujskati!

Pomoč koroškim beguncem!

Na stotine in stotine slovenskega
prebivalstva na Koroškem je zbe-
žalo pred podivjanim nemškim vo-
laštvom, da si reši življenje. Pove-
čini niso imeli niti toliko časa, da bi
najpotrebnejše reči vzeli s seboj.
Njihove domove so Nemci popolno-
ma oropali in pustili ponekod samo
gole stene. Mnogo beguncev je brez
vsakih sredstev in je treba vsaj za
prvi trenutek nujne pomoči. Apeli-
ramo predvsem na radodarna srca
tistega dela naroda, ki mu je bila
usoda med vojno milejša in ni čutil,
kaj so vojne grozote, kaj je usoda
beguncev, da prispeva za sklad za
koroške begunce. Prispevke spreje-
majo uredništva našega časopisa in
odbor za koroške begunce, Ljublja-
na, Leonišče. Imena darovalcev se
bodo objavila.

Ljubljana, 8. majnika 1919.

Fr. Smodej.

Pariška konferenca in Jugoslovani.

Ze tekem svetovne vojne smo
večkrat povdarjali, da je ena glavnih
napak antante, da v vsakem
oziru prepočasi deluje.

Vedeli smo, da n. pr. Anglež
vsako stvar, v katero se je zagrizel,
skratka ne izpusti in da bo antanta,
zastopana večinoma po anglosaški
rasi, v splošnem dosegla svoj cilj,
čeprav mnogo kasneje, bolj počasi,
kakor so si želeli tisti, ki so imeli
zanjo simpatije, ker so pač upali, da
jih bo rešila absolutizma in milita-
rizma osrednjih držav.

Kakor je torej delala antanta v
dolgotrajni vojni (niti »hitra« Ame-
rika ni poteka dosti pospešila), tako
dela sedaj tudi na pariški konferen-
ci in marsikdo se že boji, da ne bo
sploh ničesar dosegla, ker bo to pot
prišla prepozno. Vemo prav dobro,
da ne morejo priti gospodje v Pa-
rizu do nobenega rezultata v prvi
vrsti zaradi tega, ker je tam glavna
skrb imperialistov raznih držav,
zlasti pa italijanskih, kako bi več
spravili v svojo nikoli polno trgo-
vsko malho, ne da bi prizadete vpra-
šali, ne da bi zlasti vprašali ljudstvo
tiste zemlje, ki jo hočejo vzeti, če ej
s tem zadovoljno.

Saj bi se dalo drugače prav lahko
iz gospodarskih in drugih ozirov do-
seči od naroda do naroda kolikor
mogoče zadovoljiv sporazum. To bi
bilo mogoče tudi med Italijo in Ju-
goslavijo. Toda, kdo se zmeni kaj za
ljudstvo, kdo ga kaj vpraša? In tako
hitimo pač slepo usodepolnim časom
naproti. Če bi bila pariška konfe-
renca vsaj uredila vprašanje naših
mej na severu, bi bili vsaj na tej
strani na boljšem. Tako se pa naha-
jamo sedaj po nepotrebnem tam
gori, zlasti na Koroškem, v nevar-
nem položaju, in še ne vemo, kako
se bo zadeva končala in kakšne po-
sledice utegnejo nastati za nas in
za druge iz kakega večjega volja-
kega dejstva. Saj menda niti ne ve-
mo še, kdo le v tem slučaju pravza-
prav naš nasprotnik. Ali delajo ko-
roške čete kar na svojo pest, preko
glave drž. vodstva na Dunaju, ali se
bore tukaj poleg Nemcev tudi Itali-
jani, ali le pa morda cela akcija so-
cialno-komunistična. Vse stvari, o
katerih bi pač radi vedeli kaj natan-
čnega. Toda še predvsem si vpra-
šamo: Čemu sedaj zopet to preli-
vanje krvi? Ali je vredno, da se
žrtvuje po vseh grozotah komaj pre-
minule vojne le enega samega člo-
veka, ko bi se bili morda vsemu iz-
ognili, ako bi se bila buržoazno-ka-
pitalistična gospoda v Parizu vsaj
nekoliko potrudila, vsaj količikaj ra-
čunala z ljudstvom, z njegovim hre-
penenjem po miru, po urejenih raz-
merah. Z Nemško Avstrijo bi se bili
lahko sami pobotali, medsebojno po-
magali, tako pa postaja sovraštvo
od dne do dne večje in tega netrjeto
zopet le šovinistični meščanski kro-
gi tu kakor tam.

Ne bojimo se zdravega boljše-
vizma, a še vse raje bi pozdravili
mirni sporazum, pravični dogovor
glede mej. Če se ne bo v Parizu in
pri nas, n. pr. v Belgradu, podpi-
ralo stremenje proletarijata, ki za-
hteva prijateljski sporazum od ljud-
stva do ljudstva, potem poveljmo, da
so gospodje sami odgovorni za vse,
kar še pride. Mi smo na vse pri-
pravljeni, nas ni strah. A gorje po-
tem, gospodi v Parizu in drugod, ker
gre ideja preko vseh zaprek in nje-
na lastnost je ta, da si pribori, ako
je pravična, svojo eksistenčno voljo,
tudi s krvavo sodbo.

Ne torej z orožjem proti Mad-
žarski, ki nam nudi — makar v sti-
ski — prijateljsko roko. Ponudimo
nasprotno i mi njej in Nemški Av-
striji pravično, prilateljsko spravo.

Italijanskega imperijalizma se
bomo na tak način tudi prej ali slej
ubranili, zlasti če ostane Italija
osamljena, mi pa združeni s sosedi
na severu in severozapadu.

Smo, za Wilsonov program, a v
potrebi tudi za Ljenua!

Čas hiti! Orlando in Clemenceau
bosta padla, z njim morda tudi Wil-
son — a Ljenua bo vztrajal in zma-
gal. Z njim bo dogovor najuspeš-
nejši!

Politična vrtoglavost.

Važen trenutek! Politični do-
godki so se v zadnjem času tako ne-
pričakovano zasukali kakor ne bi bil
ničče pričakoval. Zahrbnost in kli-
kvoztvo, ki cvete in kuje kapital v
državi SHS, je prav občutno zadel
slovensko JDS živčni šok s koroško
afero. Produkt te »politike« so ko-
roški dogodki, če bi tudi posamez-
niki ne bili v direktni zvezi z njimi,
zakaj nič naravnega ni kakor taka
katastrofa kot posledica, če se »po-
litični« slabi v svoji nespameti za-
letava ob zid ali če skuša s svojim
kričanjem ostrušiti oboroženega na-
sprotnika, naprejo da bi se z njim
pobotal in uveljavil z argumenti in
pogodbami svoje pravične zahteve.

Skoro nepotrebno je o tem mno-
go pisati, ker smo to že tolikokrat
poudarjali, da bi to moral vedeti že
vsak vrabec na strehi. Vsi dogodki
nam izpričujejo, da je državna poli-
tika in tudi naša delna potisnena
v struge, ki so našim načelom po-
polnoma nasprotni. Pravijo sicer,
da gre za državo, za ujedinenje Ju-
goslovanov. Ali dogodki nam doka-
zujejo, da je sicer ujedinenje pro-
blem, ki ga merodajna gospoda pre-
pušča pravzaprav pariški konferen-
ci, doma pa se ga dotika le s fra-
zami, z vznešenimi članki tupatam
navadno pa z zafrakcijami najbolj
nizkotne vrste. To ni resna politika.
Na drugi strani pa gradi naše me-
ščanstvo močno orodje za JDS in
JLS, da sprejme novo državo iz rok
delegatov, ki pridejo iz Pariza. Sa-
mo s tega vidika delajo pri nas me-
ščanske stranke svojo politiko in za-
raditega imamo tudi koroške in ru-

ge politične neprijetne dogodke na
rovaš reprezentantom teh strank.

Ta trenutek političnega razvoja
je posebno važen za socialno de-
mokratično stranko. Niti trenutek
nismo zaupali strankam, ki niso
nikoli imele resen napreden, še manj
pa socialno napreden in političen
program, po katerem bi se bili tudi
ravnavali. Zato nas dogodki ne mo-
rejo nič razočarati. Ali eno je pri-
tem. Položaj nas naravnost sili, da
se otresemo vplivov meščanskih
strank. Kar je prišlo, smo vedeli da
mora priti. In ko je sedaj to prišlo,
je tembolj naša dolžnost, da zdru-
žimo vse svoje sile, da smo discipli-
nirana stranka, da se bomo utegnili
tudi otresti terorizma, ki bi se morda
hotel izvajati nad nami. Ves politični
razvoj nas je popolnoma prepričal,
da se smemo zanašati le nase, na
svojo moč. In to moč si ne damo
vzeti! Če gospodje ne znajo vladati,
naj puste ta poklic! Bodite uverjeni,
gospoda, da nas ne ugonobite več,
zakaj nastali smo stranka, ki se za-
veda svoje moči!

Politične vesti.

Jugoslavija.

Narodno predstavništvo.

LDU, Beograd, 7. Včerajšnji seji
narodnega predstavništva je prvič
prisostvovalo tudi 12 poslancev iz
lužne Srbije.

Po svetu.

Korošci na Dunaju zavrtneni.

Dunaj, 8. Današnji listi poročajo:
Včeraj popoldne je bilo posvetovanje
vlasti z nemškimi koroškimi poslan-
ci. Predmet posvetovanja so bili do-
godki na Koroškem in njihove po-
sledice za Nemško Avstrijo in njeno
razmerje do entitnih držav. Dr-
žavni kancelar dr. Renner je izjavil,
da je treba brezpodogojno izposlovati
takojšnjo ustavitve bojev, ker bi si-
cer ententa smatrala nadaljnje na-
predovanje za kršitev premirja in
bi zato delala Nemško Avstrijo od-
govorno. — Za četrtrek je sklican ko-
roški deželni zbor na zaupno sejo.

Člani ogrske revolucijske vlade.

Delavski sveti, ki so prevzeli po
Karoljvju vlado Ogrske v svoje ro-
ke, so si izbrali vrhovno vodstvo,
kojega člani smo spoznali šele se-
daj. Člani te revolucijske vlade so:
Predsedstvo Aleksander Garbay;
notranje zadeve dr. Evgen Lan-
der (namestnik Bela Vago); komisa-
rijat poljedelstva upravlja kolegij,
kojega člani so: Aleksander Estme-
dya, Karel Vautusz, dr. Evgen Ham-
burger in Jurij Lysiztor; finance Ev-
gen Varaga; pouk Sigmund Kunfi
(znani vodja ogrske socialne demo-
kracije, žurnalist itd.), namestnik
Jurij Lukacs; socialno skrb Desider
Bogany (namestnik Peter Agoson);
trgovina dr. Evgen Landler (namest-
nik Matija Rákos); vojska, znani
socialistični vodja, Josip Pogany

LISTEK.

Močerad, kamejoni in drugi kujoni.

Citatelj, gotovo si že ob vlažnem,
deževnem vremenu opazoval grdo
golazen črno-rumene barve, ko je
koracala po močvirnatih ali blatnati
zemlji. To je čamerad, pripada v vr-
sto amfibij ali dvoživk ter se redi od
vsakojakih mrčesov, ki jih s svojimi
širokimi usti doseže. Črno-rumena
je, kakor je bila avstrijska zastava
in lahko bi služila kot simbol propale
Avstrije, to tem bolj, ker je, kakor
ljudstvo pravi, strupena. Naravo-
slovci ne vedo nič povedati, ali ta
žival izpreminja svojo barvo ali ne
— torej jo moremo, kar se njene
barve tiče, imenovati neizpremen-
ljivo. V tropičnih (toplih) krajih se
pa nahaja žival, ki je čameradu po-
vsem podobna, samo malo bolj
šibka in gibljivejša je; pripada v isto
vrsto živalstva, ima pa lastnost, da
je vstanu, barve svoje kože izpre-

minjati. Ta dvoživka se imenuje ka-
meljon in je prav tako požrešna, ka-
kor njena sorodnica čamerad, ki živi
v naših krajih. Vsaj do poloma Av-
strije nismo vedeli, da bi tropična
sorodnica čamerada tudi pri nas
mogla živeti in se množiti. Pred po-
lomom Avstrije se je pripetilo, da je
semtertje kak bel bacek postal črn
z rumeno liso — pa to se je le redko-
kdaj zgodilo in naši naravoslovci ni-
so zaradi tega nikoli urejali posebnih
opazovanj v svojih strokovnih
spisih.

Odkar imamo pa svojo domačo
državo, ki se nazivlja s črkami SHS.,
katero pa mi najraje označujemo z
imenom Jugoslavija, je to postalo
vse drugače. Kamor pogledamo,
povsod je polno dvoživk kamej-
onske vrste. Videli smo jih prej v črno-
rumenih ali črno-rdečih - zlatih bar-
vah, na katere so bili tako ponosni
— zdaj naenkrat pa se nam pred-
stavlja v belo-modro-rdečih bar-
vah. Nekateri med njimi se delajo,
kakor bi smatrali to reč, kot vsak-

danja, samoobsebi umljiva stvar,
drugi pa se drže bolj kisto, kakor bi
jih bilo malce sram. Da obe vrsti
hlastno in pogeltno žreta papirnat
mrčes, ki se imenujejo kronice, — to
pač ni posebej naglašati. Ali je morda
drugačna hrana v teh živalih
zbudila lastnost ispreminjati barve?
To ne more biti, ker kronice so še
vedno iste. Mogoče pa je, da se je
kvantiteta te hrane zvišala in da to
upliva na barvo kože. Naj že bo to
kakor hoče — stvar mi ne moremo
izpremeniti; kar je, je!

Dasi so taki kamejoni v galeriji
našega narodnega muzeja zavzeli
jako visoka in merodajna mesta,
nam bodi vendarle dovoljeno, če si
tega ali onega dvoživca — te vrste
malo bolje ogledamo. K temu nas
žene edino naša vedoželjnost, na-
še hrepenenje po znanstvenih nače-
lih, po kojih se vrši evolucija v na-
ravi. Za našo študijo si hočemo iz-
brati en sam eksemplar, ki vidno
kaže, kako se to prerodenje vrši.
Brez mikroskopa in brez kemičnega

analiziranja bo to šlo — stvar je
namreč povsem jasna.

Sredi aprila in kasneje sta pri-
čela prinašati ljubljanska dnevnik
dopise iz svetovnega mesta podpi-
sane po nekemu dr. S. Vselej se je
glasil podpis tako, kakor smo na-
vedli. Noben človek ne dvomi, da
gre tu vedno za eno in isto osebo.
Odkod je prišel ta J. in kaj pomeni?

Kdor je bil dober Avstrijec, ta je
tudi dober Jugoslovian, tako pravijo
naši politični merodajni krogi in oni
vedo zakaj tako govorijo in cel svet
to ve.

Pa oglejmo si to stvar v tem pri-
meru malo bolj natančno.

Pred sedmimi ali osmimi leti so
slavili v Bohinju prihod vlaka z
razglednimi vagoni, ki ga je prire-
dila »Canadian Pacific Railroad Co.«
(kanadsko pacifična železniška dru-
žba). Celo reč je aranžiral c. kr.
konzul v Quebecu, Kanadi — za-
kaj? Najprej so pravili, da gre za po-
vzdigo tulskega prometa v naših
krajih. Klerikalna stranka, takrat

pod Suštersičem v svoji največji
gloriji, je kar norela za to podjetje
narodna noša, zastave, nagovori,
banket in ves tak rumel, kakršnega
že znajo pri nas prirejati.

Kaj pa je bila resnica in jedra v
celi stvari, pri kateri je par sto žu-
rnalistov iz Kanade in Zedinjenih dr-
žav figuriralo?

To ni bilo nič drugega, kot ame-
rikanska reklama za Can. Pac. R. R.
Co., in sicer v svrhu pridobitve na-
sellencev obleg njeni progi, ki veže
atlantiško morje s pacifičnim in ki je
tekla po neobljudenih in zapuščenih
krajih. Ta družba je ob progi posta-
vila na tisoče domov, pripravljenih
za stanovališča. Sicer je bilo pod-
jetje popolnoma v rokah kanadske
vlade, kateri je načeloval Lourier,
kanadek francoskega pokolenja in
lako vnet katolik.

In zdaj pride versko-političen
moment cele afere.

Povečini je prebivalstvo v Ka-
nadi francoskega izvira, torej kato-
liške konfesije.

(namestnik) Béla Szanto in Tibor Szantely; Justice Soltan Ronay (namestnik) Stefan Luday; socializacija Viljem Böhm (namestnik) Jullj Heveszi; ljudski komisar za Nemce Henrik Kalmár, ljudski komisar za Rusine Oreste Szábo, ljudska prehrana Moric Erdely (namestnik) Artur Ilesz). Naslov vladnega člana je: ljudski komisar.

«Tribuna» o londonskem paktu.

Med italijanskimi listi je pravi mojster v zavijanju rimska «Tribuna», katera skuša dokazati v dolgem članku, da je stališče Wilsonovo, Lloyd Georgeovo in Clemenceauovo napačno, da pripade Reka po londonskem paktu Hrvatski in ne Italiji. Zavezniki so v času sklepanja londonske pogodbe računali s tem, da bo Avstrija tudi v svetovni vojni obstala in so ji določili kot luko Reko; ker pa je Avstrija razpadla, je docela nevarno, da je na jugu stopila na mesto Avstrije Jugoslavija in se ji mora tudi to pristatišče prisoditi. Proti temu zavzema «Tribuna» nelogično stališče, da je z razpadom Avstrije odpadla važna premisa, in da nastopa pravica samoodločbe mesta Reke. Starl Avstriji bi dali Italijani rade volje reško pristatišče, Jugoslovane pa hočejo v svojem skrajnem egoizmu oropati za celo jadransko obalo, četudi nima Italija nikakoršne pravice do nje. — P. P.

Mirovna konferenca.

LDU. Pariz, 6. (DunKU.) V današnji tajni plenarni seji mirovne konference, kjer je bila Italija zastopana, so naredili zastopniki nekaterih držav pripombe k mirovni pogodbi, vendar niso stavili nobenih pridržkov. Maršal Fock je imel govor in izjavil, da Franciji priznava varstvo z vojaškega stališča ni zadostno. Po njegovem osebnem mnenju naj bi se mirovna pogodba ne podpisala. Naglašal je potrebo, da Francozi obdržijo mostišče ob Renu.

Naivši gosnodsarjski svet.

LDU. Pariz, 7. (DunKU.) »Agence Havas« poroča: V včerajšnji seji najvišjega gosnodsarjskega sveta je predsednik lord Cecil presojal odredbe glede gosnodsarjskega zaprtja Nemčije za primer, ako bi se nemška delegacija branila podpisati mirovne preliminarje. Po nasvetu finančne komisije je sklenil svet, dovoliti te-le olajšave: Odpraviti se »Črni imeniki«, kolikor jih še ni izginilo. Neutralsci smejo dovoliti Nemčiji vse kredite. Nemške terjatve naj se oprostijo za izplačanje uvoza. Dohodki nemškega izvoza naj se uporabijo za plačanje nemškega uvoza. Sme se dati tudi dovoljenje za izvoz zlata. Sklepi naj se oddajo pristojnim finančnim komisijam. Svet je iznova preračeval vrašanje plovstva na Donavi. Postavi naj se pod njegovo oblast.

Mnogim v pojasnilo.

Maribor, 7. maja 1919.

Očitajo nam, da smo se 1. majnika bratili z Nemci, da smo izdajice itd. Presneto slabo nas razumejo. Ravno 1. majnika se je na zborovanju posebno povdarjalo, da zborujemo kot socialni demokrat, ki v boju proti kapitalizmu delajo ramo ob ramo. Kakor smo mi prej podpirali v nemških krajih nemške sodruge, tako je zdaj po drugi strani njih najsvetejša in najnujnejša dolžnost, da pokažejo svojo zavednost — ne kot Nemci, marveč kot socialni demokrat — kot internacionalisti in stopijo vsi v naše vrste. To se je povdarjalo ravno zato, ker je zdaj še vedno mnogo Slovencev, ki so organizirani v lokalni nemški orga-

Laurier, governer te angleške bogate kolonije, je že dolgo delal za popolno neodvisnost Kanade od Anglije. To je bil sanj njegovga življenja; bil je jako zmogljiv, nadarjen in spreten mož, med ljudstvom je imel veliko oporo in je morala z njim Anglija vsled tega jako rahlo in previdno ravnati.

Torej: Laurier je stremel za dvema ciljema, prvič za rentabilno Can. P. R. R. Co., ki je veljala tisoče milijonov dolarjev, — zato je potreboval naselencev, pa ne angleških ali protestantskih, ne, hotel je katoliške naselence, ker bi z njimi katoliški živeli v Kanadi okrepil in bi tem lažje odpadel od Anglije. In to je bil njegov drugi namen.

Kje pa katoliške naselence dobiti? Laurier in omenjeni dopisovatelj iz svetovnega mesta sta se sešla, da se pogovorita, kako bi mogla izmozgani Avstriji še malo več krvi izčrpati in jo v kanadske mrzle in močvirne prerije poslati v sužnost.

nizacij, ki nima centruma v Jugoslaviji — temveč v Nemški Avstriji — od katere so pa zdaj odrgani in ji torej tudi koristiti ne morejo. Izgovarjajo se s tem, da še ni gotovo, komu bo pripadal Maribor. Toda to je koncem konca v tem slučaju brez pomena, kajti zdaj so tu in središče organizacije in vsega političnega življenja je tudi za nje v Jugoslaviji. Prestopiti bi morali z vso svojo organizacijo v našo, dasi bi jim ni seveda vedno priznali potrebo, da imajo svoj posebni krajevni odsek. Nujna potreba krajevnih organizacij je, da so podvržene vedno skupnemu vodstvu.

Posamezne člane svetovne politične socialne - demokratične organizacije pa ne bomo nikdar silili, da postanejo Slovenci ali Nemci. Kar je, to naj ostane. Gabi se nam človek, ki najsibo že ob kakoršnikoli priliki, zanikava — spreminja svojo narodnost —. Tega ravno socialni demokrat ni potreba, ker njih stranka ni narodno šovinistična — marveč svetovno - mednarodna in priznava torej vsem narodom iste pravice. Stranka socialnih demokratov je stranka proletarcev vseh narodov, ki stopajo v boj proti skupnemu sovražniku vseh narodov — kapitalističnemu izkoriščanju.

Da ravno mi priznavamo popolno enakopravnost in pravice vseh narodov in stojimo za vse odločno na stališču samoodločevanja — po vse dovoli jasno in glasno naša resolucija.

Naj vedo torej oni, ki niso razumeli pomena mariborske manifestacije, da se nismo mi bratili z Nemci — marveč smo le vse navzoče na shodu spomnili na to, da so zdaj v Jugoslaviji in da je tedaj njihova dolžnost — boriti se tu za skupne cilje proletarijata.

Socialna politika.

Proteze za invalide. Državna po-pravljalnica protez se podredi upravi in nadzorstvu poverjeništvu za socialno skrb.

Za sirote in otroke delavcev. Mladinskemu oddelku poverjeništvu za socialno skrb dovoli deželna vlada kredit za oddajo otroških oblek za sirote in otroke onih delavcev, ki niso dobili nabavnega prispevka.

Podpore dijakov - beguncev. Za podpore dijakov - beguncev, ki so prisiljeni nadaljevati svoje študije v tujini in ki ne prejajajo begunske podpore, dovoli deželna vlada enkratni večji kredit.

Podpore ljudsko - šolskemu učiteljstvu. Deželna vlada dovoli kredit za izredne podpore ljudsko - šolskega učiteljstva v letu 1919.

Vsem okrajnim glavarstvom, županstvom in drugim uradom. Primorani vsled koroških dogodkov iščejo koroški begunci na Kranjskem in Štajerskem zavetja. Mnogi izmed njih so dvakratni begunci: pregnani z Goriškega so se nastanili na Koroškem, a sedaj so drugič poginani po svetu. Cesar niso ti reveži izgubili pri begu z Goriškega, so izgubili sedaj pri begu s Koroškega. Posamezniki niso rešili ničesar, kot golo življenje in cape na sebi. Dolžnost vseh oblasti, okrajnih glavarstev, županstev itd. je, pomagati tem ljudem. Življenska kruta usoda jih je izmučila, in zato je dolžnost vsakega in zlasti tudi vseh javnih organov, pomagati ljudem, ki niso sami zakrivilili svoje bede in trpljenja, z besedo in dejanjem. Brez mirnanja, brez obotavljanja mora se jim priskočiti na pomoč. Zato pozivljata poverjeništvu za socialno skrbstvo in posredovalni urad za begunce vse oblasti, da povsod in ob vsaki priliki nudijo tem največ-

In tako je prišel najprej reklamni vlak na Gorenjsko, potem pa je Austro - Americana v Trstu začela voziti izselence v Kanado iz Avstrije trumoma. Pozneje so se sicer vladi na Dunaju odprle oči, ali bolje, časniki so začeli ropotati in stvar se je ustavila.

Ali, kaj in koliko je aranžer te človeške kupčije za vsako glavo dobil? In za koliko tisoč delavinskih rok so bili avstrijski narodi ogoljufani in koliko je teh izselencev v kanadskih divjih krajih poginilo? Čitalo se je med vojno, da ljudstvo z njimi prav grdo ravna. Da, da, kdor je bil dober Avstrijec, bo tudi dober Jugoslovian!

Zato je omenjeni dopisovatelj in sodelovatelj iz svetovnega mesta postal, kar je pač — postal.

Res, res, na trhle in gnile stebre stavimo stavbo naše nove države — pa jenjajmo, če ne nas bo »Straža kralja Matjaža« še klofotala...

Kdor hoče razumeti, bo razumel.

lim revežem glede stanovanja, dela, obleke, prehranjevanja, begunske podpore itd. pomoč. Poverjeništvu za socialno skrbstvo bo izvršuje svoje dolžnosti za slučaj kakih pritožb radi postopanja proti beguncem, storilo proti krivcem energične korake. Begunci, ki bi imeli kako tozadevno pritožbo, naj se zglašijo pri posredovalnem uradu za begunce v Ljubljani.

Dopisi.

Iz Sp. Šiške.

Torkov »Revolver«

Prinaša notico pod naslovom: »To pa niso cvetke naših vrtov«, v kateri čveka po svojem o majniškem izprevodu ljubljanskega delavstva, češ, da se je govorilo na vozu, na katerem so se vozila dekleta v narodni noši, — nemško! Ne bi odgovarjali na to bedasto laž ljubljanskega »Revolverja«, ker je imela Ljubljanska javnost dovolj priložnosti, da se sama prepriča o resničnosti take revolverseke budalosti. »Slovenski Narod« je tudi poslal na naš shod svoje zastopnike, od katerih se je eden držal tako blizu našega voza v izprevodu, da mu gotovo ni ušla niti ena besedica. Pa vendar ni pisal o nemškem govorjenju na omenjenem vozu ničesar, čeravno bi bil »Slov. Narod« rad našel povoda za kritiko. »Večerni list«, sam je prinesel stvarno poročilo o shodu in izprevodu in ni imel besede o nemščini. Odgovarjamo samo zato, ker poznamo raznašalca te vesti, in namene, ki jih s tem zasleduje. Saj je iskal po celi Šiški dokazov za svojo laž in žugal z objavo, kako je iz vašega gosp. Kl. videli smo že tako bledega obraza izginila zadnja kaplja krvi, ko ste si na predvečer slavnosti ogledali na dvorišču naših prostorov rdeče okinčan voz šišenskih železničarjev. Vedeli smo, kam odhajate, ko ste se po svojem poslovi na predvečer 1. Majnika, od družbe sodrugov, med katerimi ste sedeli. Vedeli smo, da so šišenski narodnjaki v vsej sapi še pozno v noč sklicali zbor v gostilni pri »Seldenu«, na katerem se je sklepalo, kako naj bi se nam onemogočilo javen nastop 1. maja. Ob 5. uri zjutraj so nam odpovedali že naročene konje, in nam menda po sklepu vsega močnega Seidela iz Šiške, zagrozili, da nam razbijejo okinčani voz, če se drznemo z njim na cesto. Mož, ki nam je posodil voz, je po sklepu zbora zahteval takoj izročitev. Primorani smo bili iskati pomoč. Razburjenost sodrugov je bila tako velika, da bi bilo, če bi gospodje hoteli izvesti svojo grožnjo, prišlo do boja zaradi voza! Bog se jih usmili. Za šišenske gospode ne bi bil boj vse-kakor ugodno končal. To je bilo, gosp. Kl. in tovariši, vaše delo. Hoteli ste prepričati majniško manifestacijo šišenskih železničarjev.

Zadnji trenotek nam je pa priskočil na pomoč zaveden šišenski posestnik gosp. Prešern, ki ni suženj gosp. Seidela, in nam je dal brezplačno konje na razpolago. Pripekljali in prišli smo na shod tako, kakor smo si to želeli, z rdeče okinčanim vozom na čelu. Jezilo vas je, vemo. Pokazali smo z udeležbo pri manifestaciji, na kateri strani je moč, vkljub vašim naporom in vkljub intrigam od strani ravnateljstva drž. železnice, ki je v nasprotju z juž. železnico do zadnjega trenutka poizkušalo prepričati javen nastop drž. železničarjev, in šele po intervenciji pri deželni vladi dovolila, delavcem in uslužbencem ta dan prosto. Pomagajte si sedaj z lažjo, blatite posameznike. Izbrali ste si pa zelo slab napis za našo notico. Da ni naša majniška manifestacija cvetka iz vaših vrtov, je gotovo, to so cvetke iz naših vrtov, ker v vrtu, kjer raste grmovje laži in stoji štorl nesramnosti in podlosti, ne zraste nikoli nič dobrega in velikega. Bila so na vozu dekleta in žene zavednih železničarjev, ki imajo narodnost v srcu, v jo pa imate le na jeziku. Da pa izve javnost, kakšna je vaša narodnost, gosp. Kl. in tovariši, vam povem na uho: Se-li spominjate, da sem bil na predvečer 1. Maja primoran vas opominjati, da nehati vendar z nemškim petjem. Ta je lepa. In zato ker poje tako radi nemško vi, mislite, da tudi drugi radi govore nemški jezik. Pa jih greste zato javno denuncirati v ljubljanski »Revolver«. Lepa morala, občudovanja vredna doslednost in poštenost.

Pazite vsekakor na člane društva »Straža Kralja Matjaža«. To so hudi ljudje. Obetajo klofute vsem onim, ki se kakorkoli spozabijo. In ti so vendar vsi vaši narodni prijatelji. Zanimivo bi bilo, da bi ravno vas oklofutili in vaše somišljenike. Ali pa silite z nemščino, zato, da bi vam sledili in bi imeli zopet povod, da blatite po listih vašega kroja? Motite se. In pustite nas v miru. Bo boljše za vas. Saj vemo marsikaj. Julian Inhardt, strojevodja.

Celja.

»Narodni Socialisti«, to je namreč list kapitalističnega zavoda, je začel izhajati dne 1. maja 1919. Že v svoji prvi številki pokaže, da hoče delavstvo hujskati k stavkolomstvu itd., kakor nekdanji krščanski socialisti na Dunaju in drugod. »Narodni Socialisti« hoče prihajati z raznovrstnimi lažmi med narod, da bi dobival nezavedne ljudi za svoje pristaše, s katerimi bi ob prihodnjih volitvah delal z meščanskimi narodnjaki kompromise in bi izrabljal v družbi s kapitalisti delavske politične pravice v svojo korist. Tako poroča »Narodni Socialisti« o našem shodu na velikonočni ponedeljek v Makolah: »Socialni demokratje so priredili shod, ki je bil slabo obiskan. Razum par nemčurjev, ki so se skrili pod krinko socialne demokracije, jim ni nihče pritrjeval. Govorniki so na vse mogoče načine hujskali na revolucijo, in govorili proti državnemu duhu.« Dalje pove »Narodni Socialisti«: »Slovenski delavec ljubi kakor naš kmet svojo svobodno domovino.« To so tudi naši govorniki povedali, da naš kmet in delavec ne ljubita batni, ki se delijo v naši »svobodni« domovini. Gospodje, le mirno kri, vidimo se pri volitvah! Po vašem delu vas je delavstvo že obsodilo!

Slovenji Gradeo.

Dne 4. majnika je imelo naše mesto čast spoznati ob blizu takozvane Jugoslovanske demokrate. Priredili so namreč javen shod. Ljudstvo se ga je udeležilo misleč, da bo to shod socialno demokratične stranke. Koj med govorom dr. Kukovca pa se je spoznalo, kam pes taco moli in ljudje so začeli odhajati. Najboljši dokaz, da so imeli strašno smolo, pa je bila na koncu shodu predlagana resolucija. Glasovalo je za njo le toliko udeležencev, da se jih je lahko na prste preštel. Oproti glasovanju pa niso hoteli ničesar slišati. Znajo pa znajo ti demokratje, recte liberalci! Bičali so ranjko Avstrijo. Ako se pa ozremo nazaj v leto 1914, vidimo, da se je ravno ta stranka klanjala ponižno pred Nj. Veličanstvom in hujskala na vojno, da se je kar kadilo. Pravilo, da imajo večino v parlamentu. Jo imajo, toda nasilno. Držali jo bodo s silo, pa komaj — tja do prvih volitev! Tedaj se bodo morda še enkrat dali prekrstiti v socialne demokrate. Ljudstvo! Spoznaj te ljudi, zapomni si dobro njih početje, posebno ob času volitev. Pri njih velja: Država nova, a geslo staro!

Št. Pavelj v Savinjski dolini.

V nedeljo, dne 4. t. m. so priredili liberalci pri nas shod. Na shodu je govoril g. dr. Kalas iz Celja. Ko so na shodu vprašali in glasovali, kdo pripada liberalni stranki, so navzoči odšli iz dvorane, tako da je ostalo še komaj morda deset zborovalcev. Vsi drugi so bili za socialno demokracijo. Torej tudi v tem lepem kraju Savinjske doline se je ljudstvo zbudilo iz dolgega mrtvila in se otrelo svojih dosežanih političnih voditeljev, ki niso za ljudstvo nikdar delali praktično. Prav je, vstani narod slovenski in ustvarjaj sam svoj položaj, sam se brigaj za svoje zavedel! Dovelj je politične demagogije in žalostno bi bilo, če bi si ljudstvo samo ne znalo urediti svojih razmer. V Št. Pavlu prirede najbrže zopet socialni demokrati shod; takrat se pa še kaj pomenimo.

Ribnica.

V Ribnici se je vršil preteklo nedeljo koncert »Glasbenega društva«. Koncert (izvzemši tamburaše, ki so lepoto koncerta s svojimi slabimi in razglašeniimi instrumenti samo pokvarili), je nad vse pričakovanje dobro uspel. Tamburaši absolutno ne spadajo na koncert. Edino, kar je hvale vredno, je to, da je dirigent pokazal, da je svoj čas prav pridno vabil proste vaje. Ga. Poldi Vrtlova je zapela Pavčičevi »Uspavanko« in »Mehurčke« tako ljubko, da bi jo kmalu radi zopet slišali. G. Mirko Trost pa je podal Lajovčevi »Pesem starca« in »Mesec v izbi« razmeroma dobro. Pozna se mu, da je bil štiri leta v ujetništvu. Dalje so se izvajale Mokranjčeve »Srbske narodne pesmi iz Stare Srbije in Makedonije«. Najbolj nam je bil všeč zadnji del v pianissimu. Občinstvu je ugajala dr. Schwabova »Zlata kavglica«, ki jo je moral dvakrat zapeti. Ženski zbor je prednašal Gerbičev »Rožmarin« zelo dobro, slabše pa Zajčev »Pjesma Slavulja«. Juvandčevega »Pastirja« in Devovo »Hrepenenje« je zapel moški zbor srednje dobro. Z burnim aplav-

zom je občinstvo pozdravilo nastop ženskega zbora v prekrasnih, pristnih narodnih nošah. Pevski zbor je vabil učitelj G. Puhar. Čast mu! Žel je pri občinstvu zaslužen pohvalo, pri ribniških »liberalcih« pa nezasluzene brce. V žepu cvenk, v srcu prevzetost, v glavi pa terorizem, to je predstavništvo trga Ribnice in JDSI iz samo kulturnega koncerta hočejo delati reklamo zase. Koncert je posejla inteligenca celega kočevskega okraja. Pridobil je trg na ugledu, a trškemu predstavništvu najbrže to ni všeč. Žalostno tako predstavništvo! In za duševno središče celega okraja hočejo veljati! —r. —r.

Dnevne vesti.

— Za družine pvoklicanih. Iz delavskih krogov smo prejeli sledeči dopis: Glasom poziva k orožnim vajam bi morali zopet odriniti za šest tednov v vojaško službo. Vse prav. Priznamo, da je sila. Vprašamo se samo, kako se bodo tačas preživljale naše družine, naše žene in otroci? Prosimo, da v vašem listu takoj vplivate na vlado, da izda naredbo, ki naj določi družinam vpoklicanih gotovo podporo, ter da se imajo vpoklicani po končani orožni vaji sprejeti zopet v sedanjo službo. Tako ne bomo vsaj v skrbah za obstoj družine in za našo zaposlenost po končanih vajah.

Več prizadetih delavcev.

— Shodi prvega maja. Poverjenik za socialno skrb je interpelliral zaradi nadziranja govornikov po uradnih organih s strani nekaterih okrajnih glavarstev. Poverjenik za notranje zadeve je odgovoril, da se kršenje postavnih odredb ni odredilo in da se bo krivce primerno uči- lo in ukrenilo vse, da se ugotovi opravičeni kritiki poverjenika za socialno skrb.

— Tarifi južne železnice. Z ozirom na 200% zvišanje tarifov se bo deželna vlada pri osrednji vladi zavzela za to, da zvišanje v nobenem slučaju ne bode presegalo vsaj izmere poviška, ki velja pri isti železnici v Nemški Avstriji.

— Rogaška Slatina. Delavcem zdravilišča Rogaška Slatina se zvišajo mezde na 50%. Hotel in restavracija »Solnce« v Rogški Slatini se odda za letošnjo sezonsko dobo v najem goriškima beguncema Ivanu in Mariji Gleščič sedaj v Gornjem Gradu. Wokoschinegov paviljon v Rogški Slatini odkupi deželna vlada za znesek 12.180 K.

— Blejsko jezero. Prometno društvo na Bledu hoče popraviti 7 pristanišč na raznih mestih ob jezeru. Približni proračun za ta dela znaša okroglo 10.500 K. Deželna vlada dovoli 20% prispevek do najvišjega zneska 2000 K, ki se izplača po dovršenem delu, po predložitvi proračuna ter po uradnem pregledu del.

— Strokovni kurzi. Za učitelje obrtno trgovskih predmetov na obrtni šoli v Ljubljani se vpeljejo strokovni kurzi.

— Trgovske šole. Deželna vlada je sprejela načrt naredbes o sestavi izpraševalne komisije za učiteljske kandidate na dvorazrednih trgovskih šolah.

— Kmetijske šole. Ker se ima delati razliko med službenimi in naturalnimi stanovanji tudi na kmetijskih šolah, se sklene, v svrhu pravilne regulacije plač, da se mesta uslužbencev na teh zavodih sistematično s stanovanjem in sicer: 1. s službenim stanovanjem: mesto ravnatelja, mesto učitelja - prefekta, mesta vseh poduradnikov in uslužb-nikov. 2. z naturalnim stanovanjem: mesta vseh drugih strokovnih učiteljev, ako so v narodu taka stanovanja na razpolago.

Liberalna gostilna, ki ni praznovala prvega maja. Prvega maja je počivalo večinoma vse delo v Ljubljani. Tudi no gostilnari in kavarnah je bil prazen. Edina bela vrana v mestu je bila gostilna pri »Belem volku«, staroznana narodna gostilna. O. L. je postal kot krčmar bogataš, ker je ravno za časa vojne to podjetje procvitalo. Gospodje te obrti so delali z velikimi dobički pri pičli in jedilih. Pri g. L. delajo štiri ženske, ki se prištevajo k gornjim 10.000 (morda jih je pri nas nekaj manj), one se smatrajo kot nedelavke. Kadar pa ta ali ona onemore, oboli, jo g. L. odslavi ter potolaži, ko bo zdrava, lahko pričneš zopet garati od jutra do pozne noči, če bo mesto prazno. Od teh gospodičen do danes še ni bilo mogoče nobene pridobiti za strokovno organizacijo, kamor spadajo. Njih zdravje, njih delovni čas, ki je zelo dolg, to jim je deveta briga. Strokovno organizirani natakariji in natakarije dajemo to v vednost vsemu organiziranemu delavstvu in organizacijam prilaz-

nemu občinstvu. — Ljubljanski natakariji in natakarije.

— O »Vojni zvezi«. Nekaj ljudi je bilo z ozirom na nerednosti, ki jih je iztaknilo načelstvo »Vojne zveze« aretiranih in pridejo zato pred sodišče. »Vojna zveza« kot taka ni direktno škodovana. Kakor znano, se pri »Vojni zvezi« ne more govoriti o kakih gospodarskih ustanovi te ali one stranke, ker se nahajajo v načelnstvu ljudje vseh strank in vseh slojev. Ljudi, ki so kakorkoli v zvezi z našo stranko, je pravzaprav najmanj, in so na celi črti v absolutni manjšini. Ne bi poudarjali take brez-pomembne stvari, ki so itak vsem znane, tudi zato, ker stojimo na stališču, da v gospodarskih stvarih morajo odločevati edinole gospodarske sile in ne strankine, če ne bi čitali, da se hoče predstaviti v javnosti »Vojno zvezo« kot nekako izključno socialistično gospodarsko ustanovo, kar ni bila nikoli, in tudi ni mogla biti, ker je nastala iz krogov ljudi, takorekoč vseh strank, ki so že prej gospodarsko skupaj delovali. Ne gre pa, da zato iz nerednosti, ki so mogoče tudi pri najstrožje nadzorovanem podjetju, delamo šum v javnosti, četudi ne gre za socialistično ustanovo. Kolikor smo informirani, ne bo trpelo podjetje kot tako pri stvari najmanjše škode. Zato smo stvar le zabeležili.

— Ali je to pravično? Iz kranjskih učiteljskih krogov nam pišejo: Po tolikem molodovanju smo naposled 1. maja vendar dobili nove izboljšane plače, ne pa tudi draginskih doklad in nabavnega prispevka, ampak samo »izenačenje plač«, t. j. dopolnilne zneske od 1. januarja do 1. maja. Ne porečem, da nam tudi ti zneski niso prav prišli, vendar našim nadam niso zadostili in treba bo pač z Jobovo potrpežljivostjo pričakovati na kaj boljšega. Vse to pa velja samo za aktivne učitelje na Kranjskem; penzionisti niso dobili do danes — 7. maja — niti počenega grošla! Zalostno, a resnično! Ubogi učiteljski penzionist, ki je vse svoje moči izrazil v šoli, ki bi vsled starosti in bolehnosti in ker nima ne prostega stanovanja, ne prostih denarja, da si izboljša zadnje dni glasnega življenja; ubogi penzionist, ki je vzgojil mlajši rod in si je pridobil nešteti zaslug za šolo in narod — ta ubogi človek ni dobil še nič in mora še nadalje stradati in prenašati vse nadloge in gorje, ki so žalostni deleži tistih, ki v sedanjih časih pogrešajo denarnih sredstev! — To je umazanost in nevhvaležnost! — Lastnikom hotelov in prenočišč v opozorilo. Policijsko ravnanje preprečuje lastnikom hotelov in prenočišč kakor tudi vsem strankam, ki oddajajo sobe ali postelje v najem in za prenočišče, sprejeti častnike in vojake na stanovanje brez tozadnega dovoljenja štacijskega poveljstva v Ljubljani. Prestopki se bodo kaznovali po ministrijski naredbi od 30. septembra 1887, drž. zak. št. 198 z globo do 200 kron, ali pa z zaporom do 14 dni.

Drobno.

— Sestanek vojnih invalidov se vrši v nedeljo, 18. maja ob 9. uri dopoldne v »Narodnem domu« v Celju. Pridimo vsi ter pokažimo našo skupno moč.

— Imenovanja. Za referenta za obrtno solstvo se začasno imenuje ravnatelj drž. obrtne šole Ivan Šubic, za trgovsko solstvo pa ravnatelj slov. trg. šole Josip Gogala. — Za nadzornika obrtnih nadaljevalnih šol se imenujeta prof. inž. Jaroslav Förster in prof. inž. Viktor Turnšek. Nadinženir v p. Franc Žužek se sprejme v državno službo. Za provizorice državne živinodravniške v X. čin. razr. so veterinarski asistenti: dr. Franc Zavrnin v Ptuj, Jožef Šerbec v Ormožu, Franc Vele v Konjicah, Franc Lobnik v Mariboru in Peter Riharič v Sočanju. Strokovnemu učitelju na slov. trg. šoli v Trstu Francu Marinček se začasno poveri vodstvo trg. šole v Celju. Kancelist pri višjem šol. svetu, Nikolaj Obradović se imenuje za oficijala. Pletarski delovodja Ignac Uršič se imenuje učiteljem v X. čin. razredu. Bandažist in protezni mojster Ludvik Baraga v Ljubljani se imenuje za stalnega vodjo državne protezne delavnice.

— Nova slovenska notarska pisarna v Mariboru. Notarskim namestnikom odslovljenega dr. H. Wiesthalerja je imenovalo celjsko okrožno sodišče notarskega kandidata Franjo Krišperja.

— Vseničliška komisija ima svojo XIII. redno sejo v soboto, dne 10. t. m. ob 17. uri v deželni palači, Bleiweisova cesta 10. II. nadstropje.

— Predsednik knjigo-tiskarske organizacije za Hrvaško in Slavonijo umrl. S. Vekoslav Kokoli je dne

6. t. m. ob 6. zvečer umrl v Belgradu. Kokoli je bil Varaždinec, rojen leta 1887. Nazadnje je bil urednik »Hrvatskega Tipografa« in »Zeljezničara«. Sodeloval je tudi pri »Slobodi«! Hrvatska organizacija je izgubila z njim vrlega in idealnega prvobojevnika.

— Novi veliki župani na Hrvaškem. LDU. Zagreb, 8. Današnje »Narodne Novine« priobčujejo imenovanja novih velikih županov. Imenovani so za Varaždin dosedanj omladinski veliki župan Milan Vidman, za Zagreb odvetnik Marjan Horvat, za Osijek nadinženir Dragutin Saj, za Ogulin bakarski senator Juraj Kučić, za Požeško odvetnik-notar dr. Jovo Polovino, za Gospić vladni tajnik Ivan Petranović. Dosedanji veliki župan v Osijeku dr. Dragutin Tončič je poklican v službovanje k deželni vladi. Dosedanji veliki župan Požeške dr. Vasilij Milošević pa je imenovan za načelnika državne policije v Zagrebu. Obenem je umirovljenih cela vrsta višjih upravnih uradnikov, ki so se kompromitirali za avstrijskega režima.

— Brzojavni urad v narodnem predstavništvu. LDU. Belgrad, 7. Po naročilu poštnega ministristva se tvori v zgradbi narodnega predstavništva poštni in brzojavni urad.

— Velika draginja živil grozi onemogočiti nad 800 visokošolcem v Zagrebu nadalnje študije: akadem-

ska menza, kjer dobivajo hrano, nima več prihrankov in tako stoji na cesti velikansko število naše akademске mladine brez kruha, brez možnosti nadaljevati svoje študije. Nevarnih posledic za naraščaj naše inteligence zato ni treba posebej povdarjati. — Da se prepreči grozeča katastrofa, priredi »Stanovska zveza slovenskih akademikov« v Mariboru pod pokroviteljstvom gospe general Majstrove in sodelovanjem slovenskih dam in gospodičen 10. in 11. maja t. l. v Mariboru v korist »Akademskega doma« v Zagrebu obširno akcijo, na katero vabimo tem potom vse Slovence, posebej še one iz Maribora in okolice s prošnjo, da z obilno udeležbo podpro prireditve. Spored: 10. t. m. evetlični dan, zvečer ob pol 8. uri igra v Narodnem domu. — 11. t. m. evetlični dan kakor v soboto; ob 10. uri dopoldne koncert v parku, popoldne ob 4. uri ljudska veselica v »Narodnem domu«. — Odbor.

— Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine Ljubljanske od 27. aprila do 3. maja 1919. Novorojencev je bilo 13. Umrlo jih je 23. Od umrlih je 20 domačinov in 3 tujci. Za jetiko so umrli 4, vsled mrtvouda 3, vsled nezgode 1, vsled samomora 2 in za različnimi boleznimi 10; 1 je bil zaduščen. Za pljučnico sta umrla 2. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli: za osepnicami 2, za škrlatno 1 in za malarijo 5.

Izročitev mirovni pogojev Nemčiji.

LDU. Lyon, 7. (Brezlično.) Znamenita seja v palači Trianon v Versaillesu, kjer je bila izročena mirovna pogodba nemškimi pooblaščenecem, se je vršila včeraj ob 15. Vsa ceremonija je bila zelo kratka in preprosta. Predsednik mirovne konference Clemenceau je govoril v imenu zaveznikov. Nato je izročil grofu Brockdorff-Rantzau, nemškemu ministru za zunanje stvari in načelniku nemške delegacije izvod mirovne pogodbe. Zastopniki aliranih in asociiranih držav so bili polnoštevilno zbrani v konferenčni dvorani.

Ko so vstopili nemški delegatje, je predsednik Clemenceau otvoril sejo in imel na nemške delgate nastopni govor: »Tukaj ne more biti niti čas niti kraj za to, da bi mnogo besedili. Pred seboj imate akreditirane zastopnike malih in velikih aliranih in asociiranih držav, ki so vsi kot štiri leta neomajno vztrajali v tej kruti vojni, ki jim je bila vsiljena. Prišla je ura resnega obračuna. Vi ste nas zaprosili za mir. Pripravljeni smo ugoditi Vaši želji. Ta zvezek, katerega vam bo izročil gospod generalni tajnik mirovne konference, vsebuje pogoje, katere smo določili. V svrhu proučanja njegovega besedila se vam seveda dovoljuje vse potrebne olajšave in ugodnosti, kakor to zahteva ljudskost, ki je svojstvo vseh civiliziranih narodov. Da spoznate moje mišljenje tudi od druge strani, Vas moram opozoriti tudi na to, da je ta, drugi versailleski mir, ki bo predmet naših pogovorov, priborjen po tu zastopanih narodih za previsoko ceno, da ne bi bili mi vsi brez izjeme trdno odločeni, doseči z vsemi sredstvi, ki so v naših močeh, vsakršno zadostenje, do katerega imamo pravico. Imel bom čast, razložiti gospodom pooblaščenecem način postopanja, katerega smo se držali pri pogajanjih. Ako bo potem kdo od gospodov želel kaj pripomniti, bo seveda imel pravico do besede. — Ustnega razpravljanja ne bo in vse eventualne pomisleke bo treba predložiti pisмено. Nemški pooblaščenči imajo petnajst dni časa, da predložijo svoje pripombe, ki morajo biti pisane v francoskem ali v angleškem jeziku. Glavne točke mirovne pogodbe so: Zveza narodov, geografične meje Nemčije, določbe o raznih evropskih političnih problemih, ki se tičejo Belgije, Luxemburga, saarske kotline, Alzacije-Lorene, Avstrije, Čehoslovaške, Poljske, Vzhodne Pruske, Danske, Helgolanda, Rusije in novih držav, ki so nastale na ozemlju Rusije, priznanje vseh novih držav v Evropi. Potem sledi politične klavzule, ki se nanašajo na izven evropska vprašanja, predvsem določba, ki zahteva, da se mora Nemčija odreči svojim kolonijam in svojim interesom v Siamu, Liberiji, Maroku, Egiptu, Turčiji, Bulgariji in Kitajskem. Nato pridejo določbe, ki urejujejo volaška, pomorska in zrakoplovna vprašanja, določbe o vojnih ujetnikih, o odgovornosti, o obnovi in povračilu, o finančnih in gospodarskih problemih, o pristaniščih, vodnih cestah in železnicah, o zrakoplovstvu, o organizaciji dela, o lamstvih in okupaciji gotovih pokrajin. Končni odstavek se peča z izvršitvijo premirja, dokončanju vojne

in z mirom v splošno. — Preden bo potekel omenjeni rok petnajstih dni, bodo imeli delegati priliko, predložiti svoj odgovor, oziroma staviti razna vprašanja glede navedenih točk. — Najvišji svet bo proučil predložene pomisleke in bo nato odgovoril pisмено nemški delegaciji. Pri tej priliki bo določil tudi rok, do katerega bo morala nemška delegacija dati svoj končnojavni odgovor. Razume se, da v primeru, ako nam nemški pooblaščenči odgovore že v dveh, treh, štiri ali petih dneh, ne bomo čakali petnajst dni, ampak bomo odgovorili takoj. Da ne trati časa, se bo začela razprava prej ko mogoče, seveda v obliki, katero sem navedel. Ako kdo želi še kakaga pojasnila o tem predmetu, mu bomo radi na razpolago, kakor hitro bo prevod dovršen.

Nato je prošil za besedo grof Brockdorff-Rantzau in izvajal nastopno: »Gospodje! Globoko se zavedamo slovesnosti naloge, radi katere smo se zbrali tukaj z Vami in ki obstoji v tem, da čimprej osrečimo svet s trajnim mirom. Ne udajmo se nikakim iluzijam o dalekosežnosti našega poraza in o naši onemoglosti. Dobro nam je znano, da je sila nemških vojsk zlomljena. Vemo tudi, kako globoko je sovraštvo, ki nas obdaja tu in slišali smo ravnokar zmagovalce staviti strastne zahteve, zmagovalce, ki hočejo predložiti račune nam, kot premagancem in nas obenem kaznovati, kot krivce. Od nas se zahteva priznanje, da smo edini krivci vojne. Tako priznanje bi bilo v mojih ustih laž. Seveda nečemo trditi, da je Nemčija na izbruhu te vojne popolnoma brez vsake krivde. Postopanje prejšnjih nemških vlad, tako pri konferencah v Haag, kakor tudi tekoni onih usodopolnih dvanajstih dni v Juliju (1914) je morebiti res pripomoglo k katastrofi, toda odločno moramo zanikati, da Nemčija, katere ljudstvo je bilo vedno prepričano, da se bojuje za obrambo svojih mej, nosi sama breme odgovornosti. Ničče od nas vendar ne bo trdil, da je nastal povod za to katastrofo še-le v trenutku, ko je avstro-ogrski prestolonaslednik padel kot žrtev morila. Tekom zadnjega polstoletja je imperijalizem vseh evropskih držav naravnost kronično zastrupljal mednarodni položaj. Na eni strani politika revanše, na drugi strani politika ekspanzije, predvsem pa preziranje pravice, ki jo imajo narodi do samoodločbe, vse to je povzročilo bolezen Evrope, bolezen, ki je dosegla v svetovni vojski svoj višek. Ruska mobilizacija je odtegnila državnikom možnost ozdravljenja in položila odločitev v roke vojaških činitelev. — V vseh nam sovražnih državah se je javnost zgražala nad grozodejstvi, katere je baje Nemčija zagrešila tekom vojne. Tudi v tem oziru smo pripravljeno priznati krivice, katere smo zagrešili. Nismo prišli semkaj, da bi zmanjševali odgovornost mož, ki so bili kolovodje vojne v političnem in gospodarskem oziru, ali pa, da bi tajili pregreške proti mednarodnemu pravu. Ponavljamo izjavo, katero smo slišali o početku vojne v nemškem Rajstagu. Belgiji se je zgodila krivica in to krivico hočemo popraviti. Kar se na

te načina vojevanja, pa ni grešila edinole Nemčija. Vsak evropski narod pozna dejstva ali pa osebe, katerih se spominja le nerad. Nočem odbijati očitke z očitki, toda ako se zahteva pokora ravno od nas, potem ni treba pozabiti okolnosti pri sklepanju premirja. Trajalo je šest tednov, preden smo ga dosegli. In trajalo je šest mesecev, preden smo zvedeli za mirovne pogoje. V vojni, kjer gre ne samo za zmago, ampak tudi za narodni obstoj in ki ustvarja strastno in razburjeno razpoloženje, ni nikako izredno čudo, ako pride tuhtam do pregreškov proti mednarodnemu pravu. Na stotisoče nebojevnikov, ki so poginili v Nemčiji po enajstem novembru vsled blokade, je bilo umorjenih s hladno premišljenostjo, potem ko je bila zmaga za naše nasprotnike že dobljena in zajamčena. Mislite na to, kadar govorite o odgovornosti in pokori. Samo nepristranska anketa, samo nevtralna komisija, pred katero bi mogle govoriti vse glavne osebnosti te drame in kateri bi bili dostopni vsi arhivi, bi bila zmožna, da dožene stopnjo odgovornosti vseh onih, ki so se udeležili vojne. Mi smo zahtevali tako anketo in ponavljamo to svojo zahtevo. Na tej konferenci, kjer stojimo popolnoma osamljeni pred impozantnim številom svojih nasprotnikov, vendar nismo brez vsakega obrambnega sredstva. Vi sami ste nam preskrbeli zaveznika; pravico, ki nam je zajamčena po konvenciji o temeljnih načelih miru. Alirane in asociirane vlade so se v dobri med 5. oktobrom in 5. novembrom 1918 odrekale »miru sile« in so napisale na svoje zastave mir pravice. Dne 5. oktobra 1918 je predlagala nemška vlada, kot podlago mirovni pogajanj, načela predsednika Zedimjenih držav; dne 5. novembra nato je državni tajnik Lansing odgovoril nemški vladi, da so se alirane in asociirane države zedimile v tem, da pripuščajo sklepanje miru na tej podlagi s pridržkom dveh določenih izjem. Načela predsednika Wilsona so torej ustvarila obveznost za obe bojujoči se stranki, za Vas, kakor tudi za nas in za naše bivše zaveznike. Nekatera izmed teh načel zahtevajo od nas težke žrtve v narodnem in gospodarskem oziru. Toda temeljna pravica vseh narodov so vendar zajamčena v tem programu. Na njegovi strani je vest sveta in noben narod ga ne bo mogel kršiti brez kazni. Našli nas boste vedno pripravljene k razmotrivanju mirovnihih preliminarjev na tem temelju, in to s trdnim namenom, zgraditi v sodelovanju z Vami, kar je bilo porušeno in popraviti vse zagrešene krivice, v prvi vrsti one, ki jih je pretrpela Belgija. Pokazati hočemo človeštvu nove cilje političnega in gospodarskega napredka. Ker je cilj, ki ga zasledujemo vzajemno, sprožil naravnost ogromno število problemov, bomo morali najpoglavnejše točke kolikor mogoče hitro odkazati posebnim komisijam izvedencev v pretes na temelju osnutka, katerega ste nam predložili. Razentega bo ena najvažnejših naših nalog vzpostaviti mednarodnega varstva življenja, zdravja in svobodin delavskih slojev. Za najnujnejšo nalogo pa smatram obnovo Belgije in onih pokrajin Francije, ki so bile zasedene po naših četah in opustošene po vojni. Mi smo se slovesno obvezali, da to napravimo in smo odločeni držati to obljubo v domenjenem obsegu. V to svrhu je potrebno, da sodelujejo z nami tudi oni, ki so bili dosedaj naši nasprotniki. Tega dela pa ne moremo dovršiti brez tehnične in finančne pomoči zmagovalcev, pa tudi Vi ga ne morete zmagati brez nas. Obubožana Evropa mora želeli, da se obnova izvrši s čim najpopolnejšim uspehom in s čim najnižjimi stroški. Ta želja se ne more izpolniti drugače, kakor da se na jasen in praktičen način zedinimo o metodah, katerih se moramo pri tem posluževati. Najslabša teh bi bila, ako bi nadaljevali delo z nemškimi vojnimi ujetniki. Njihova delavna moč je sicer res zelo poceni, utegne pa postati zelo draga vsemu svetu, ako bi se polastil nemškega naroda. Čigar sinovi, bratje in očetje bi morali tudi po sklepu preliminarnega miru še nadalje nositi verige prisilnega dela, neugas o sovraštvo in obup. Ako se to vprašanje, ki se itak zanemarija že predolgo časa, ne reši nemudoma, nam bo nemogoče doseči trajen mir. — Izvečenci obeh strank bodo morali razmotrivati vprašanje, kako bo nemški narod mogel zadostiti svojim finančnim obveznostim, ki se nanašajo na obnovo in katere je priznal sam, ne da bi se zrušil pod težo tega bremena. Ta nevarnost grozi resno in bi utegnla imeti nepreračunljive posledice, pred katerimi se moralo

pravočasno zavarovati tako zmagovalci, kakor premaganci. Edino sredstvo zato je, da se prizna brez pridržkov socialna in gospodarska vzajemnost narodov in da se ustanovi zveza svobodnih narodov. — Gospodje! Vznemena ideja naj se potem iz ustanovitve zveze narodov rodi iz najgrozovitejše katastrofe, ki jo pozna svetovna zgodovina, največičastnejši napredek v evoluciji človeštva, je bila zasnovana in se bo udeležila. Šele tedaj, ko bodo imeli k zvezi narodov prost pristop vsi narodi, ki so dobre volje, bo ta cilj dosežen, in šele tedaj bomo mogli reči, da oni, ki so padli v tej vojni, niso žrtvovali svojega življenja zaman. Nemški narod je v svojem lastnem interesu pripravljen udanosti svojo težko usodo, toda samo, ako se ne izpodkopa onih temeljev miru, o katerih se je dosegel sporazum; mir, katerega ne bi bilo mogoče opravičiti v imenu pravice pred svetovnim forum, bi izzival proti sebi vedno nov odpor. Ničče ne bi ga mogel podpisati s mirno vestjo, ker bi bil tak mir neizpeljiv in nevzdržljiv. Ničče ne bi mogel prevzeti za izpeljavo takega miru jamstva, ki morajo ležati v bistvu podpisa. Listino, katero ste nam izročili, bomo vzeli v pretes z dobro voljo in s trdno nado, da bomo mogli mirno podpisati končni rezultat našega sestanka. — Ko je grof Brockdorff-Rantzau dokončal svoj govor, ga je vprašal predsednik Clemenceau: »Ali imate še kaj pripomniti?« Načelnik nemške delegacije je odgovoril: »Ničesar več.« Nato je predsednik zaključil sejo, ki je bila končana ob 16.

Iz stranke.

Politična šola v Trbovljah v soboto odpade, ker je poročevalec zadržan.

Shodi.

Shodi 11. maja 1919.

V Blokah ob 10. uri dopoldne. V Cerkljah, poroča poročevalec iz Ljubljane.

St. Janž, poročata sodruga Perdan in Makuc.

Za Videm in Krško shod v Vidmu; poroča sodrug Malovrh iz Hrastrnika.

Pečica, popoldne v gostilni Kodrič. Poroča sodrug Vidgaj iz Rogaske Slatine. Čas se določi.

Otoče v restavraciji na kolodvoru; poroča sodrug Mlakar iz Jesenic.

Strokovno gibanje.

Iz strokovnih organizacij.

Shod lesnih delavcev za Ljubljano in okolico se bo vršil v nedeljo ob 9. uri dopoldne pri »Perlesu«. Na svidenje, tovariši!

Zidani most. Dne 11. maja ob 9. uri dopoldne se vrši v Zidanem mostu v hotelu Juvanič vseh prožnih delavcev progovzdrževalne sekcije Zidani most društveni shod. Udeležite se ga vsi s proge Litija, Brežice in Zidani most. Dnevni red: Položaj progovzdrževalnih delavcev in osemurno delo. Raznoterosti.

Mezdno gibanje.

Zlatarji v Celju pri tvrdki Franc Pachiafo, tovarna za izdelovanje zlatih verižic, so predložili lastniku 17. aprila t. l. spomenico, v kateri so zahtevali: 1. Vsem delavcem, ki ne delajo v akordu, naj se plača na uro 2 K 50 vin. 2. Vsem onim pa, ki delajo v akordu, se naj akordna plača zviša za 50%. 3. Vsem delavcem in delavkam naj se pa vsled velike draginje zviša zaslužek za 50%. — 20. aprila je tajnik kovinarske organizacije sodrug Ig. Mihevc interveniral pri tvrdki glede regulacije plač. Brez posebnega ugovora je pristala tvrdka na vse zahteve glede plač, kakor jih je kovinarski tajnik predlagal. Vsi delavci in delavke v tej tovarni so strokovno organizirani v kovinarski organizaciji.

„Njiva“.

Doživeli smo prijetno iznenađenje. Včeraj smo prejeli prvo številko »Njive«, socialno beletristične revije, ki izhaja v Trstu in ki je v sedanjem težkem položaju nastopila svojo pot in hodi od hiše do hiše in v vsako hišo prinaša seboj darove kulture, ki so jo deležni v prvi vrsti širši sloji: delavci, delavke in kmetje, ki dobe po delu p. n. lej zavedrila in kulturnega oživljenja.

Izdaja jo »Višji delavski kulturni svet v Trstu, družba, katere cilj je povzdiga slovenskega ljudstva na višji kulturni nivo, izobraziti ga kulturno, literarno in znanstveno. Po-

leg izdajanja tedenske revije »Njiva« ima namen prirediti za širše sloje ljudstva razna podučna predavanja in ustanoviti razne šolske odseke, v katerih se bo lahko ljudstvo izobraževalo kulturno in politično.

»Njiva« je že nastopila svojo pot, pot, ki je težka, toda pomembna in koristna, zlasti v zasedenem ozemlju.

V prvi številki stopa pred prosveto hrepenenje ljudstvo z poslano »Beseda na pot« v kateri pravi v začetku: Po velikem in srčnem hrepenenju stopamo danes brez vsake domišljavosti, vendar z bogatimi načrti in z najlepšo nado pred slovenski narod, ki mu hočemo govoriti ter položiti k zgradbi njegove prosvete še svoj sedež.

V prvi številki so zastopani dr. Ivo Šorli »Pogovori« kjer opisuje poset; dr. Josip Angeletto opisuje v članku »Svetovna vojna in gospodarski razvoj«, pogubne posledice vojne na gospodarstvu; Pavla Hložvarjeva je zastopana z črtico »Žena pred mirovnim vprašanjem«; dr. Lavo Čermelj razpravlja o »Silah«; Milan Skrbinec slikava ulogo »Osvobodilnega boja« v lisenovih »Strahovih«; Miroslav Ambrožič je zastopan z razpravo: »Nekaj v kulturnem delovanju«; Ferdo Kleinmayr: »Budget za grmovje«. Karel Širok peva dve pesmi »Kam gredo« in »Pismo«. V pregledu je oklic »Višjega delavskega kulturnega sveta«, pojasnilo o zavarovanju za starost in onemoglost delavstva, razprava o osebnem delavniku, razprava o tretji internacionali; poročilo o zadružnem gibanju med poljedelci in vrtarji v tržaški okolici; pomen ljudske knjižnice v Trstu.

Pesnik in pisatelj, sociolog in ekonomist, pravnik in zdravnik, mo-droslovec in zgodovinar... za vse je dovolj prostora na naši... ni- lvi. Obdelovati jo hočemo skrbno in pre- vidno, in zrastle bo na nji bogato klasje vede in svobode. Tako kon- čuje poslanica »Njive«.

Želimo ji mnogo uspeha, mnogo sreče in ji kličemo: »Pozdravljena bodi raznašalka kulture; sreča in procvit delavnega ljudstva naj bo tvoji sad!«

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča. Drama. 9. maja petek zaprto. 10. maja sobota »Moj Bebi«, izven abon. 11. maja nedelja popoldne »Krojaček junaček«, C 252. 11. maja nedelja zvečer »Moč teme«, A 50. 12. maja ponedeljek »Revolucijska svatba«, B 38. 13. maja torek, zaprto. 14. maja sredo, »Smrt majke«, B 54. 15. maja četrtek, »Moč teme«, znižane cene, izven abon. Opera. — 9. maja petek, »Bajaci in Evelina«, A 249. 10. maja sobota »Mamzeli Nitouche«, izven abon. 11. maja nedelja »Boheme«, izven abon. 12. maja ponedeljek, zaprto.

Založba šolskih knjig. V Ljubljani se ustanovi založba šolskih knjig. Vodstvo se poveri prof. dr. Ivanu Arnejcu.

Pouk francoščine. Za pouk v francoski konverzaciji na srednjih šolah in na liceju v Ljubljani, je de- želna vlada dovolila prispevek za leto 1919.

Gospodarstvo.

Prevoz blaga. Glasom obvestila Centralne uprave za trgovački promet za inostranstvom v Beogradu br. 839 je prevoz (transit) blaga sko- zi ozemlje Nemške Avstrije in Če- škoslovaške republike prost in ni treba strankam pri češkoslovaških oziroma nemško-avstrijskih obla- steh vlagati nikakih tozadevnih pro- šenj več.

Vnovčevalnica za živino in mast sprejema zopet naročila za plemen- ske prasce vsaki dan od 8. do 9. ure popoldne na Zelenem hribu pri Do- lenjskem kolodvoru v Ljubljani. Kupci naj se tam oglašajo.

Cene premoga. Cene premogu v premogovnikih Zabukovca in Ve- lenje se zvišajo s 1. majem t. l. na- stopno: Zabukovca: kosovec od 10

K na 15 K 80 vin., kockovnik od 9 K 60 vin., orehovec od 9 K 10 vin., na 13 K 80 vin., zdrob od 8 K na 12 K za 100 kg; Velenje: kosovec, koc- kovnik in orehovec od 5 K 50 vin. na 9 K, lignit od 6 K 50 vin. na 9 K 50 vin. za 100 kg, cena zdroba osta- ne 3 K kot dosedaj.

Cinkova pločevina. Stalna cena za cinkovo pločevino, katero izde- luje cinkarna v Celju, se nastavi s 1. majem t. l. za naročila od 50 do 100 q na 490 K, od 10 do 49 q na 500 K in pod 10 q na 510 K mesto sedanjih 390 K. Podražanje velja tudi za pri- držana marčna naročila.

Les iz versko — zakladnih go- zdov. V gospodarskem okolišu Bled se je oddalo na podlagi razpisane ponudbe 20.000 m³ lesa kot najbolj- šemu ponudniku, lesnemu društvu »Sava«.

Gozdna železnica Črnomelj — Veliko — Bukovje se prodaja z vsem inventarjem vstevši les in drva »Dioniškemu društvu za industrijo drva v Zagrebu«.

Dovolitve za nakup živil. V zmislu t. u. okrožnice z dne 9. aprila 1919, št. 4647 se objavlja, da je kr- ministarstvo za prehrano in obnovo dežel izdalo naslednje dovolitve za nakupovanje živil: mestnemu mlinu v Celju za Celje 100 vagonov pše- nice iz Osjeka, Dragotinu Seliščarju na Vrhniki za občinske aprovizacije Vrhnika, Borovnica, Presejce, Hor- jul, St. Jošt in Polhov gradec 15 va- gonov pšenice in 10 vagonov koru- ze; okrajnemu glavarstvu v Breži- cah 15 vagonov pšenice, 4 vagone ječmena, 16 vagonov koruze in en vagon ovsa. Tvrđki Andrej Šarabon v Ljubljani 22 vagonov pšenice, 10 vagonov koruze, 2 vagona otrobov, 1½ vagona moke in 3 vagone sliv iz Srema.

Najnovejše vesti.

Pogajanja o premirju na Koro- škem.

Ljubljanski dopisni urad poroča 8. maja zvečer: Včeraj se je dunaj- ska vlada obrnila na deželno vlado v Ljubljani s predlogom, da naj bi se danes ali jutri vršila pogajanja v Celovcu zaradi premirja in zaradi demarkacijske črte na Koroškem. Deželna vlada se je izjavila nekom- petentna za sprejem in obravnavo take ponudbe, vsled česar je odsto- pila predlog centralni vladi. Ista je danes preko predstavitelja kraljevi- ne Srbov, Hrvatov in Slovencev na Dunaju, Josipa Pogačnika, izjavila nemško-avstrijski vladi, da je pove- rila vrhovno poveljstvo, da se pre- ko Dravske divizijske komande po- gaja zaradi ureditve koroških do- godkov in da bodo vsled tega dele- gati Dravske divizijske oblasti jutri prišli v Celovec na pogajanja s tam- kaj prisotnim nemškoavstrijskim dr- žavnim tajnikom za vojne stvari dr. Deutschom.

Ljubljanski dopisni urad poroča 8. maja: Danes ob štirinajstih je nemškoavstrijski državni tajnik za vojne stvari dr. Deutsch javil du- najski vladi, da je na vsej koroški fronti izposloval ustavitve sovra- žnosti proti Jugoslovanom.

Ljubljanski dopisni urad poroča 8. maja zvečer: Delegati Dravske divizijske oblasti so to noč odpoto- vali preko Maribora v Celovec na pogajanja z Nemško Avstrijo.

Poslanik Hribar odpotoval v Pariz.

LDU, Praga, 8. (ČTU.) »Venkov« javlja, da je poslanik kraljestva SHS Hribar včeraj zjutraj odpotoval v Pariz in da se bo vrnil šele koncem meseca.

Položaj na Ogrskem.

LDU, Dunaj, 8. (ČTU.) Madžari so nekatere kraje južno Panreve in Rimasombat izpraznili in so tih naše čete zasedle. Položaj je na vsej fron- ti v splošnem neizpremenjen.

Nemški delegati o mirovni pogodbi.

LDU, Dunaj, 8. (Brezžično.) Še pozno snoči so imeli člani nemške mirovne delegacije daljšo sejo, v ka- teri so izražali svoje vtise glede mi- rovne pogodbe. Seja je pričela o pol-

noči. Grof Broekdorff-Rantzau je rekel, da danes ni čas, da bi svoje osebno mnenje povedal javnosti. Mi- nister dr. Landsberg je izjavil, da je mirovna pogodba vsa pričakovanja daleč nadkrilila in da je naravnost strašna; da je razviden iz nje sadi- stični poizkus Francije, ponižati Nemčijo; da je nemogoče, podpisati mirovno pogodbo v taki obliki.

LDU, Berlin, 8. (DunkU.) »Ber- liner Tagblatt« javlja iz Versailles: Mirovna pogodba je napravila za Nemce jako mučen vtis. Sodba ne- kega navzočega politika karakteri- zira njih občutje tako-le: Ta pogod- ba pomeni smrtno obsodbo Nemčije, vendar ne smemo pogajanj prekiniti, nego poskušati, da v posameznih točkah vendar kaj dosežemo. Seve- da je vse skrajno negotovo.

Položaj na Bavarskem.

LDU, Monakovo, 8. (DunkU.) Danes je izšel zadnji poziv, da se mora oddati vse v privatni posesti se nahajajoče orožje do 8. ure zvečer. Dalje so izdali naredbo, ki prepove- duje nošo vojaških uniform osebam, ki ne pripadajo aktivnemu vojaške- mu stanu. K prostovoljnemu koru se jako pridno priključajo. Kakor nora- čajo listi, se je vršil včeraj razgo- vor med ministrskim predsednikom Hoffmannom, poverjenikom za vo- jaške posle Schnepfenhorstom, dr- žavnim komisarjem dr. Erwingen- tem in člani socialno-demokratskega akcijskega odbora na eni strani in člani obeh poveljstev na drugi strani. Ministrski predsednik je pri- šel v Monakovo, da presodi položaj in je v sredo zapustil deželno pre- stolico. Razgovor je pokazal so- glasje.

Nemško-avstrijska narodna skup- ščina.

LDU, Dunaj, 8. (DunkU.) (Narod- na skupščina.) Poslanec dr. Weis- kirchner je poročal o posvetovanjih glavnega odseka in naznanil, da je glavni odsek naprosil državnega kancelarja dr. Rennerja, da prevza- me vodstvo mirovne delegacije: do- dasta se mu kot politična svetovalca psclanca dr. Gürtler in dr. Schön- bauer.

Železniški vozni red.

Proga Planina-Jesenice. Odhodi iz Planice: 8.31, 16.59; prihodi v Je- senice: 9.20, 17.45. Odhodi iz Jese- nice: 10.30, 22.05; prihodi v Planico: 11.23, 22.58.

Proga Jesenice-Bistrica, Bohinj- sko jezero. Odhodi iz Jesenic: 10.35, 22.10; prihodi v Bistrico, Bohinjsko jezero: 11.34, 32.09. Odhodi iz Bi- strice, Bohinjsko jezero: 8.06, 16.13; prihodi v Jesenice: 9.15, 17.39.

Proga Jesenice-Ljubljana glav- ni kolodvor. Odhodi iz Jesenic: 5.19, 10.20, 18.29; prihodi v Ljubljano gl. kol.: 7.36, 12.40, 20.44. Odhodi iz Ljubljane gl. kol.: 6.57, 11.54, 18.45; prihodi v Jesenice: 9.30, 14.31, 21.18.

Proga Kranj-Tržič. Odhodi iz Kranja: 8.15, 13.05, 20.25; prihodi v Tržič: 9.12, 13.59, 21.19. Odhodi iz Tržiča: 5.31, 9.30, 18.30; prihodi v Kranj: 6.18, 10.16, 19.19.

Proga Ljubljana državni kolo- dvor-Kamnik. Odhodi iz Ljubljane državni kolodvor: 7.48, 15.10, 12.30; prihodi v Kamnik: 9.02, 16.34, 20.45. Odhodi iz Kamnika: 5.28, 12.00, 17.05; prihodi v Ljubljano državni kolodvor: 6.44, 13.18, 18.26.

Proga Ljubljana glavni kolodvor- Novo mesto-Karlovce in Kočevje. Odhodi iz Ljubljane glavni kolo- dvor: 8.00, 14.36 v Karlovce in Ko- čevje, 19.04 v Kočevje, 23.40 v Kar- lovce; prihodi v Novo mesto: 10.55, 17.52, 2.33; prihodi v Karlovce: 14.55, 20.59, 7.30. Odhodi iz Karlo- vca: 2.07, 9.30, 14.20; odhodi iz No- vega mesta: 6.03, 13.21, 18.02; pri- hodi v Ljubljano glavni kolodvor: 8.59, 16.30, 21.03. Prihodi v Kočev- je: 11.11, 17.46, 22.16; odhodi iz Ko- čevja: 5.50, 13.16, 17.46. — Na delni progi Trebnje-Nov mesto: Odhod iz Trebnja: 6.42; prihod v Novo mesto: 7.16; odhod iz Novega me- sta: 9.16; prihod v Trebnje: 9.50.

Proga Trebnje-St. Janž na Do- lenjskem. Odhodi iz Trebnja: 10.30, 14.10, 18.57; prihodi v St. Janž na Dolenjskem: 11.28, 15.07, 19.58. Odhodi iz St. Janža na Dolenj- skem: 5.28, 12.44, 15.45; prihodi v Trebnje: 6.32, 13.48, 17.05.

Proga Novo mesto-Straža-Top- lice. Odhodi iz Novega mesta: 5.00, 11.12, 16.00, 18.10; prihodi v Stražo- Toplice: 5.18, 11.30, 16.18, 18.28. Od- hodi iz Straže-Toplice: 5.27, 11.52, 17.20, 18.42; prihodi v Novo mesto: 5.45, 12.10, 17.38, 19.00.

Proga Dravograd-Meža-Vele- nje-Celje. Odhodi iz Dravograda- Meže: 12.02, 17.23; prihodi v Vele- nje: 13.32, 19.00; odhodi iz Velenja: 5.39, 16.40; prihodi v Celje: 6.58, 18.06. Odhodi iz Celja: 7.44, 13.20; prihodi v Velenje: 9.13, 14.48; od- hodi iz Velenja: 9.43, 14.53; prihodi v Dravograd-Mežo: 11.20, 16.30.

Aprovizacija.

Iz seje mestnega aprovizacij- skega odseka z dne 7. maja je poro- čati: Od četrtka naprej se prodaja na močne izkaznice po 1 kg bele ameriške moke na osebo.

Prihodnji teden se razdeljuje na izkaznice po pol kilograma koru- nega zdroba in po en kilogram bele ameriške moke za osebo.

Mestna aprovizacija kupi od »Žitnega zavoda« 20 do 30 vagonov bele ameriške moke. Moko se prodaja v vojni prodajalni v Gospo- ski ulici in jo dobi vsakdo, kolikor jo bo zahteval. Pri nakupu se mora nakupovalec izkazati z izkaznico za moko. Moko se prodaja po 4 K 66 v za kilogram. Razdelilni načrt se pravočasno objavi.

Odsek sklene, da morajo odslej tudi peki, kot so doslej trgovci, pla- čati vreče od prejete moke. Plačane zneske za vreče dobe peki pri po- vračilu vreč nazaj, ko se je odra- čunala obrabica.

Kakor že poročano, je dobila aprovizacija en vagon ameriškega špeha in en vagon masti. Sedaj je aprovizacija dobila še 2 vagona ameriškega špeha. Razdelitev se izvrši tako, da dobe zaenkrat vsi okrajji špeh in ne mast, ki lahko da- lje časa čaka, razdeli pozneje zopet po okrajih.

Vnovčevalnica za živino je na- znanila mestni aprovizaciji, da vsled skrajšanja dispozijskih fondov ni več v stanu, dajati meso po znižanih cenah A I in II. uradniški skupini. Ravnotako tudi mestna aprovizacija ne more svoje B-skupine preskrbo- vati s cenejšim mesom, ker vlada še do danes ni nakazala obljubljenih subvencij, aprovizacija je pa že ve- liko prekoračila v to svrhu določeni denar. Ubožne akcije se morajo vsled tega, v kolikor se tiče pre- skrbje z mesom po znižani ceni, za- enkrat ustaviti. Ker so s tem ukre- pom težko prizadeti manjšituirani sloji, sklene odsek, nujno pozvati deželno vlado, da takoj preskrbi, oziroma nakaže sredstva, da se vsaj še gotovo dobo lahko vzdrži akcija z oddajo cenejšega mesa. Kakor hi- tro ugotovi deželna vlada zahtevi aprovizacije, se takoj zopet prične razdeljevati na izkaznice ubožne akcije meso po znižani ceni.

Amerikanski špeh za IV. okraj dobe stranke iz Mühleisnovega skladišča na Dunajski cesti na odrezek št. 1 sladkornih izkaznic za mesec maj po naslednjem redu: V soboto, dne 10. t. m. pridejo na vrsto stran- ke s sladkornimi izkaznicami št. 47 (Leskovec & Meden) popoldne od 8. do 11., št. 48 (Ješe, Rimska cesta)

V bolnici bratovske skladnice v Trbovljah se sprejmeta

2 bolniška strežnika.

Plača z dokladami vred mesečno K 549.75. Stano- vanje v bolnici. Nastop službe 15. majnika. Pogoji samski stan. Ponudbe z dokazili sposobnosti in dosedanjega služ- bovanja je nasloviti na bratovsko skladnico v Trbovljah.

Izdajatelj: Josip Petelan.

Odgovorni urednik:

Rudolf Golouh.

Tisk »Ljubič« tiskarna v Ljubljani.

Zahvala.

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so sprejeli k zadnjemu počitku našega nadvse ljubljene, nezabnega očeta, oziroma soproga

Franc Arhar-ja

se iskreno zahvalujemo ter vsem, ki so nam ob tej bridki uri iz- rekli iskreno sožalje in nas to- lažili. Iskreno pa se zahvalujemo blagim prijateljem za krasen ve- nec in za obilo spremstvo. Iskrena zahvala vsem za iskazane dobrote.

Zahvalujoči ostali

Fanci Arhar, soproga; Marija, Olga, hčerki; Davorin, sin.

Kocijaz

za lahke in težke vožnje se proti dobremu plačilu sprejme; lahko dobi tudi hrano in stanovanje.

Vpraša se pri stavbenem podjetju - VERNDL Celje, Potovška ul. 4.

Ženitna ponudba.

Zelim se spoznati z inteligentno in mlado gospodarno v starosti od 18 do 26 let. — Izključena tudi ni mlada vdovica brez otrok. Resne po- nudbe pod »Topničar 65« na upravo tega lista.

Več tesarskih pomočnikov

sprejme proti dobremu plačilu **Ivan Zakotnik**, mestni tesarski mojster. Ljubljana Dunajska cesta št. 46.

Sprejme se takoj 2 čevljarska pomočnika

za fino delo pri **Josip Prešeren**, Celovška cesta 82, Šiška-Ljubljana.

Zahvala.

Iskrena hvala vsem znancem in prijateljem za darilo, nabrano potom nabiralne pole, ki sem ga hvaležno prejela.

Hvaležna

Marijeta Škofic.

— Delniška glavica —
K 15.000.000.

Sprejema vloge na knji- žice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani.

Poslovnica razredne loterije.

Podružnice: v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

Rezervni fond i okroglo
K 4.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira obratne dobave in dovoljuje aprovizacijske kredite